

Debat Coalitie-akkoord

Inbreng VVD – Dimitri van Rijn

15-06-2022

door Fractie VVD Delft

Inleiding

Als Delftse VVD staan wij voor eerlijke, realistische en transparante politiek. Als coalitiepartij hebben wij de afgelopen jaren met drie zetels het verschil gemaakt voor Delftenaren, zonder daarbij kleurloos te worden en zonder daarbij onze loyaliteit naar de andere coalitiepartijen te verliezen. Afspraak is afspraak en daar kan je bij de VVD van op aan.

Tijdens de verkiezingen zijn wij voor onze politiek beloond, maar desalniettemin mochten wij, na 8 jaar politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid te hebben gedragen, niet meer terugkeren in een nieuwe coalitie. Wij zullen dit lot manmoedig en zonder zurigheid dragen, omdat wij in onze politiek de Delftenaar centraal zetten en niet onszelf. Wel ben ik zeer kritisch op het formatieproces en de wijze waarop het gezochte advies van de informateur tot stand is gekomen. Ik zal hier straks verder op ingaan.

Het belangrijkste onderwerp vanavond is uiteraard het coalitieakkoord. Het is een akkoord op hoofdlijnen en tijdens de hoorzitting hebben de kandidaat wethouders meerdere malen benadrukt samen te willen werken aan een mooier en beter Delft. Sterker nog: de oppositie werd expliciet uitgenodigd om te komen met ideeën. Als oppositie willen wij deze uitgestoken hand aannemen. Wij hebben daarom de koppen bij elkaar gestoken en vanavond zullen wij gezamenlijk, als Verenigde Oppositie Delft, onze visie en concrete ideeën die Delft mooier, beter en sterker maken presenteren.

Staat de nieuwe coalitie voor een politiek die bedenkt wat goed is voor Delftenaren of wil de coalitie ook in daad verbinden? Kunnen we de plannen van de oppositie en coalitie samenbrengen of blijven het rivaliserende plannen? Krijgen we een raadsbrede coalitie of krijgen we een geïnstalleerd college met daar tegenover een schaduwcollege? Ik hoop vanavond een eerste antwoord te krijgen op deze vragen. The proof of the pudding is in the eating.

Reflectie op het (in)formatieproces

De opdracht die informateur Pieter Guldemond meekreeg was recht doen aan de verkiezingsuitslag en aan de inhoudelijke overeenkomsten. Dit is volgens ons een mooie opdracht in het belang van de Delftenaren, maar hier is geen recht aan gedaan.

De beoogde coalitie doet wat ons betreft geen recht aan de verkiezingsuitslag en ook vormt deze coalitie geen representatieve vertegenwoordiging van de stad. Waarbij STIP gelijk is gebleven, D66 een zetel heeft gewonnen en GL een zetel heeft verloren. PvdA werd met 3 zetels de zesde partij van Delft en CU met 2 zetels de tiende partij. Maar één partij in de coalitie heeft een zetel gewonnen. De rest is gelijk gebleven of heeft verloren. Winnende partijen als Hvd en Volt zijn gepasseerd net zoals de VVD, de vijfde partij van Delft.

Daarnaast is [volgens experts](#) de uitslag bepaald door niet-stemmers: armere, praktische geschoolde kiezers die normaal op rechtser partijen stemmen zijn vooral thuisgebleven. Van het wegblijven van een groot deel van de kiezers hebben vooral de linkse partijen in Delft kunnen profiteren.

Daarnaast zou het zo kunnen zijn dat deze partijen op inhoud een goede match zijn. Maar wat ons betreft klopt dat ook niet. Ten eerste hebben alle partijen de thema's 'wonen', 'de energietransitie', 'gelijke kansen voor iedereen' en 'de financiële positie van Delft' benoemd. Iedere partij op een vooruitstrevende en realistische wijze doorpakken op de grote uitdagingen waar Delft zich voor gesteld ziet, dus dat kan niet het verschil gemaakt hebben. Daarnaast zitten er grote inhoudelijke verschillen tussen de beoogde coalitiepartijen op bijvoorbeeld de thema's financiën, wonen, economie, sluitingstijden, veiligheid en drugs & alcohol. Je hoeft alleen maar te kijken naar het raadsdebat over het terrassenbeleid waar STIP lijnrecht tegenover GL en CU stond. Het is dus echt merkwaardig dat de informateur op basis van zogenaamde inhoudelijke overeenkomsten is gekomen tot deze coalitie.

Naast de uitkomst is ook het proces rondom de formatie niet goed te verklaren. Het proces was niet transparant en heeft vooral plaatsgevonden achter gesloten deuren. Er is geen overleg geweest met de beoogde oppositiepartijen en het was ook onduidelijk hoe de oppositiepartijen gedurende de formatie op de hoogte zouden blijven. Verder zijn de oppositiepartijen niet betrokken geweest bij de keuze van de formateur en was het niet duidelijk hoe de stad en de stemmers op niet-coalitiepartijen bij het formatieproces betrokken zouden worden. Door het gebrek aan transparantie en informatie hebben wij op 16 maart gezamenlijk met alle oppositiepartijen een brief aan de informateur gestuurd.

Het proces van de informatie tot en met formatie was niet transparant en heeft niet geleid tot een stadsbrede coalitie. Ik kan maar twee conclusies trekken. Ten eerste lijkt GroenLinks, de verliezer van de verkiezingen, aan de teugels te trekken. Wat vier jaar geleden niet lukte is nu wel gelukt, namelijk over links formeren. Ten tweede is er gelukkig wel sprake van een stadsbrede Verenigde Oppositie.

Reflectie op het Coalitieakkoord

Het onlangs gepresenteerde coalitieakkoord is een op hoofdlijnen akkoord opgesteld achter een gesloten deur. Als VVD zijn wij best te spreken over de thema's waarop het college de komende jaren het verschil wil gaan maken. Dit zijn namelijk ook exact de thema's waar wij op willen doorpakken en we hopen dat wij elkaar daar kunnen gaan vinden. Wel hebben we wat zorgen over of dat daadwerkelijk gaat lukken. Ik heb vier aandachtspunten die ik hier wil adresseren.

Allereerst had ik verwacht een vooruitstrevend en vernieuwend akkoord te zien, maar al de thema's uit het coalitieakkoord zijn door het vorige college al grotendeels in de steigers gezet. Tijdens de hoorzitting werd dit door de

kandidaat wethouders zelf bevestigd: ze gaven aan dat veel beleid al is ontwikkeld en dat het accent vooral komt te liggen op de uitvoering van beleid. Daarop aansluitend heeft de coalitie een aantal acties aangekondigd waarmee ze willen beginnen: de aanpak van Emma voortzetten; de Smartmakers Delft voortzetten; het jongerenperspectieffonds voortzetten; de huidige aanpak tegen woonoverlast voortzetten; en zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Ik ben benieuwd of de coalitiepartijen zelf kunnen aangeven waar de zogenaamde "progressieve vernieuwing" nu precies zit en waarom er vijf wethouders nodig zijn om het door het vorige college gemaakte beleid uit te voeren!.

Ten tweede is het akkoord een "hoog-over-akkoord". Ik snap waarom deze coalitie er snel is uitgekomen: veel hete aardappels zijn doorgeschoven naar de toekomst door het gebruik van creatieve zinsconstructies. Twee voorbeelden. In het akkoord staat dat als Delft extra inkomsten krijgt, we die gebruiken voor het versterken van de urgente opgaven in de stad en/of het beperken van de woonlasten. Wanneer is er nu precies sprake van een urgente opgave? En wordt hier bedoeld op het verminderen van een woonlastenstijging of zet de coalitie in op een daling? Een tweede voorbeeld. In het akkoord staat dat één derde sociale woningbouw in de planvoorraad een ondergrens is. Hiermee zeg je dus niets. Het kan dus net zo goed 40% of 50% worden. Wil de coalitie nu vasthouden aan de huidige woonvisie? Of is er nieuwe woonvisie nodig en waar wijkt die dan af van de huidige? Knelpunten worden vooruitgeschoven en onbegrijpelijk dat D66 zó in een fuik is gezwommen.

Ten derde geeft de coalitie aan dat het akkoord op hoofdlijnen verder moet worden uitgewerkt samen met de oppositie en de stad. Waarom is er dan al besloten om incidenteel €2,3 miljoen uit te trekken voor het wensenlijstje van de coalitie? Kunnen wij daar als oppositie nog invloed op uitoefenen? En in hoeverre heeft de stad en wij als oppositie nog zeggenschap in de geformuleerde ambities ten aanzien van bijvoorbeeld het autoluw maken van de binnenstad, de 30 km inrichting van straten, het uitrollen van de milieuzone én het omgekeerd inzamelen van afval?

Dan ten vierde: de financiën. Uit het coalitieakkoord blijkt dat: de stadsschuld omhoog gaat, er meer geïnvesteerd gaat worden, de woonlasten gaan stijgen, er €2,3 miljoen incidenteel uit onze algemene reserve wordt gebruikt, er meer ambtelijke capaciteit nodig is, en zo kan ik nog wel even doorgaan. Wat heeft dit in vredesnaam te maken met financiële degelijkheid en duurzaamheid? Daartegenover staat een boterzacht plan om de financiën op orde te krijgen: we kijken naar de landelijke overheid, we staan klaar voor subsidies over regelingen die (misschien) beschikbaar komen, en - ooh ja - de voorgenomen bezuinigingen worden wederom verzacht door toch te kiezen voor een vijfde wethouder. Dit kan toch niet het antwoord zijn?! Ik ben erg benieuwd naar wat de coalitie niet meer wil gaan doen en welke concrete voorstellen ze hebben om de financiën op orde te krijgen.

Het kan toch niet zo zijn dat de creativiteit van de nieuwe coalitie ophoudt bij het neerleggen van de rekening bij de hardwerkende Delftenaar?!"

Het vijf punten plan van de Verenigde Oppositie

Als oppositiepartijen hebben wij de verbinding met elkaar opgezocht, omdat we ons zorgen maken over de stad en de manier waarop het nieuwe college en het coalitieakkoord tot stand zijn gekomen. Wij vinden het belangrijk dat er recht wordt gedaan aan de verkiezingsuitslag. Doordat wij niet zijn betrokken bij het formatieproces hebben wij ons over onze schaduwen heen gezet en de handen in ineem geslagen. Wij hebben onze visie en concrete ideeën die Delft mooier, beter en sterker maken vertaald in een vijf-punten-plan. Hiermee willen wij het coalitieakkoord verrijken. Als Verenigde Oppositie hebben wij onze punten verdeeld, en ik zal ingaan op veiligheid en woonlasten.

Het coalitieakkoord schiet tekort daar waar het gaat om veiligheid. We zien in omliggende gemeenten dat er flink wordt geïnvesteerd in veiligheid. Wij willen daarom de veiligheid in onze wijken niet alleen verbeteren door preventie, maar ook door wijkagenten en handhavers. Daarnaast willen wij extra budget vrijmaken voor het bestrijden van ondermijnende criminaliteit, denk aan drugscriminaliteit en het aanpakken van rivaliserende bendes. Zij bedreigen de veiligheid in onze wijken. Ook willen wij camerabewaking op probleemplekken. Dit kunnen we betalen door ons aan de afspraak te houden niet een vijfde wethouder te betalen.

Verder willen we niet dat Delftenaren onnodig in de schulden gejaagd worden. De boodschappen worden duurder, de energierekening gaat omhoog, de benzineprijzen gaan door het dak. En dan wil de coalitie in 2023 en 2025 ook nog een forse stijging van de lokale lasten bij! We moeten in Delft deze pijn voor Delftenaren verzachten. We hebben afgesproken om bij het beschikbaar komen van extra middelen vanuit de landelijke overheid de voorziene lastenstijgingen in 2023 en 2025 te verminderen. Tot 2025 is er geld over op de begroting van ongeveer 1 miljoen euro, en wat ons betreft wordt dit conform afspraak gebruikt om de lastenstijgingen af te remmen!

Dit en nog veel meer staat in ons vijf-punten-plan dat hieronder te vinden is. Tijdens de raadsvergadering zullen wij als verenigde oppositie met moties komen waarmee we ons vijf-punten-plan aan het coalitieakkoord kunnen toevoegen en onze wensen in de begroting kunnen verwerken.